

باغ کتاب

سحر خدابخش^۱، یاسمن بری^{۲*}

۱- کارشناسی ارشد معماری، (sahar.khodabakhshi@hotmail.com)

۲- دانشجوی کارشناسی معماری، (jusmin757@yahoo.com)

چکیده

میزان مطالعه کتاب در ایران بسیار پایین و برای جمعیت ۷ سال به بالای کشور ۶/۷ دقیقه در شبانه روز است. مطالعه کتاب ۱/۹ درصد و مطبوعات ۵/۴ درصد از سرانه زمانی اوقات فراغت را به خود اختصاص می دهند، در حالی که سهم مشاهده تلویزیون در این میانه ۴۲ درصد است. این آمار با مقایسه با کشورهای دیگر، بحرانی بودن قلت میزان کتابخوانی در ایران را نشان می دهد. نتایج تحقیقات، بخصوص در باره اوقات فراغت نشان می دهد که بخش زیادی از اوقات فراغت جوانان بیهوده تلف می شود (در یک نمونه، تنها ۱/۱ درصد از اوقات فراغت دانش آموزان در دوران تحصیل، صرف مطالعه غیر درسی می شود. کتابخوانی (بویژه مطالعه آثار ادبی که با مطالعه کتب درسی و روزنامه تفاوت جدی دارد) کارکردهای فراوانی دارد، که یکی از آنها جامعه پذیری نسل جوان است و به همین دلیل، پایین بودن این میزان، در جوانان و نوجوانان نگران کننده است. دلایل متعددی برای این مساله ذکر شده است، از جمله: گرانی کتاب، نداشتن فرصت مطالعه و امکان خرید کتاب به دلایل اقتصادی، ضعف فرهنگ کتابخوانی و نبودن آموزش مناسب در دوران کودکی برای کتابخوانی، عدم چاپ مناسب کتاب در قطع های متفاوت و قابل حمل، عدم برنامه ریزی برای گروه ها و سلیقه های متفاوت در انتشار و عرضه کتاب، نقش مخرب رسانه های جمعی در پر کردن اوقات فراغت، و نیز فقدان نویسندگانی که بتوانند با نوشته های خود پاسخگوی نیازهای جامعه باشند. برنامه ریزی برای افزایش مطالعه در اوقات فراغت، یکی از ضرورت های جامعه ماست. اسکارپیت، مناسب ترین زمانهای مطالعه را در اوقات زیر می داند: لحظات خالی از دست رفتنی (مانند زمانهای صرف شده در آمد و شد، تغذیه و صرف غذا، و استراحت در محیط کار)؛ اوقات فراغت (که عمدتاً زمان قبل از خواب را در بر دارد)؛ و زمان های غیرفعال (مانند جمعه ها، تعطیلات، ایام بیماری، و بازنشستگی). در جامعه ما، اکنون در این زمان ها، به دلایل متعدد، کمتر امکان مطالعه وجود دارد، حال آنکه با سیاستگذاری مناسب و شناخت علل عدم اقبال به مطالعه در هر یک از این مقاطع، می توان به افزایش سطح کتابخوانی در جامعه کمک کرد.

واژگان کلیدی: اوقات فراغت، کتابخوانی، جامعه شناسی خواندن، مصرف کتاب